

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ

Εξεταζόμενο μάθημα: ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης:

15:30 – 18:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΙΚΟΣΙ ΕΠΤΑ (27) ΣΕΛΙΔΕΣ

- Οι εξεταζόμενοι να απαντήσουν με μπλε μελάνι, ενώ τα σχέδιά τους μπορούν να γίνουν με μολύβι.
- Επιτρέπεται η χρήση γεωμετρικών οργάνων.

ΜΕΡΟΣ Α΄: Αποτελείται από 4 θέματα. Να απαντήσετε σε ΟΛΑ.

ΘΕΜΑ 1

Οι μαθητές/τριες της Γ΄ Λυκείου στο μάθημα του Ελεύθερου-Προοπτικού Σχεδίου ολοκλήρωσαν γραμμικά την προοπτική αναπαράσταση μικρής οικίας.

Ο/Η εκπαιδευτικός τους ζητά να εξελίξουν την εικαστική τους εργασία με τους εξής δύο τρόπους:

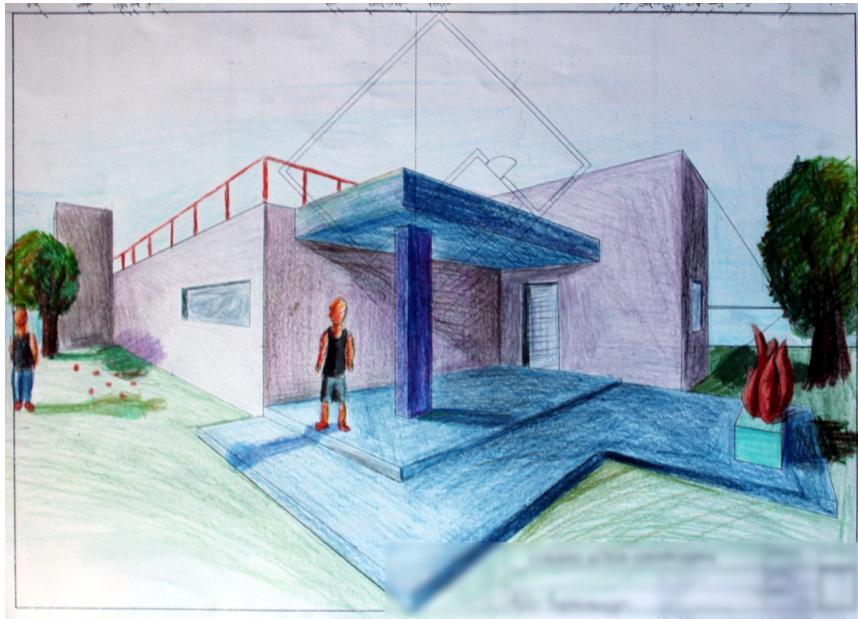
α) να διαμορφώσουν τον περιβάλλοντα χώρο τοποθετώντας δύο δέντρα και δύο φιγούρες

β) να ολοκληρώσουν τη σύνθεσή τους με χρώματα, αφού λάβουν υπόψη τη φωτοσκίαση με κατεύθυνση φωτός δικής τους επιλογής, δηλαδή τις αυτοσκιές στα αντικείμενα / όγκους, καθώς και τις ερριμμένες (ριγμένες) σκιές που δημιουργούνται στον χώρο.

Στην επόμενη σελίδα παρουσιάζονται δύο σχέδια μαθητών, δείγματα τις εικαστικής τους εργασίας.

Περιγράψετε κάτω από κάθε σχέδιο το λάθος που εντοπίζετε, λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω οδηγίες που δόθηκαν στους μαθητές/τριες από τον/την εκπαιδευτικό.

Η κάθε απάντησή σας στα δύο σχέδια δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 30 λέξεις.

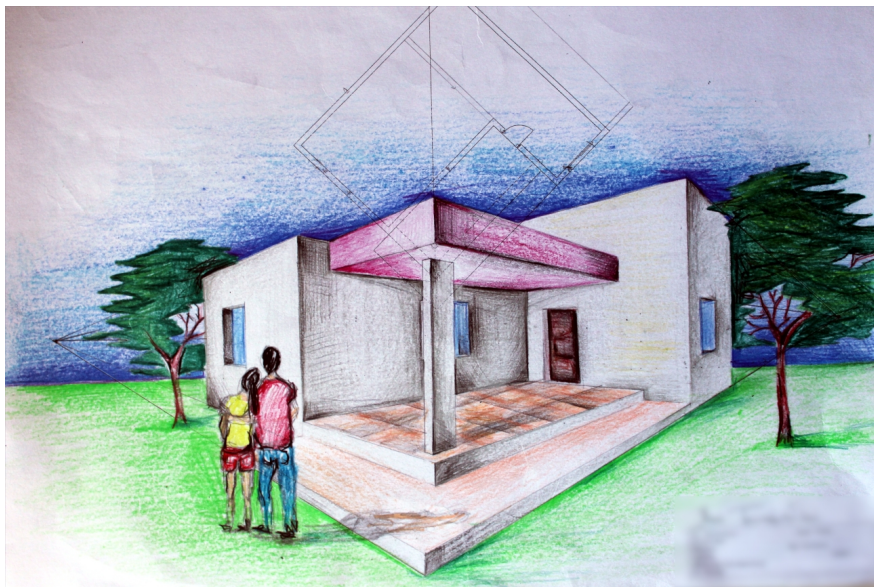
Σχέδιο 1

.....

.....

.....

.....

Σχέδιο 2

.....

.....

.....

.....

(Μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 2

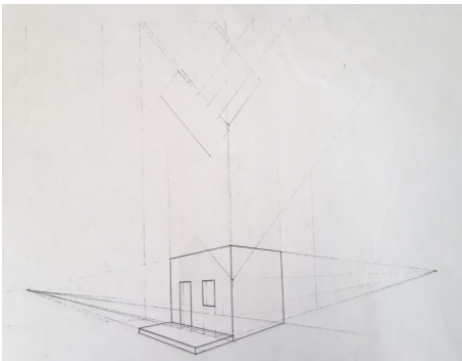
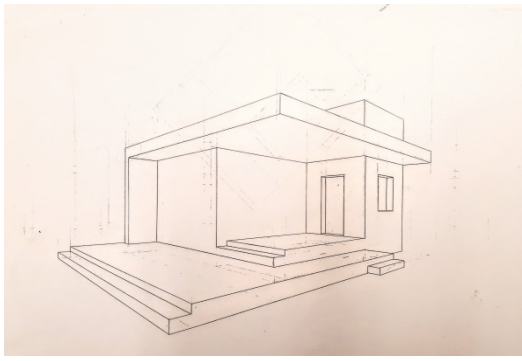
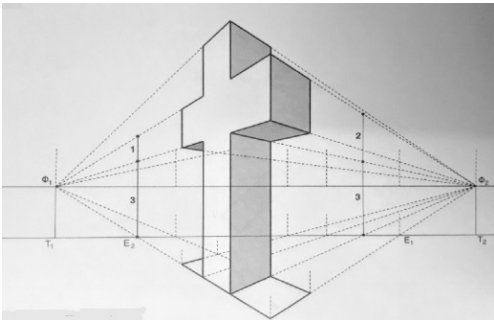

Κατά τη διδασκαλία του μαθήματος Ελεύθερο-Προοπτικό Σχέδιο για Β΄ και Γ΄ Λυκείου, ο/η εκπαιδευτικός συλλέγει δείγματα εργασίας από διάφορα κεφάλαια και στάδια εργασίας, όπως φαίνονται στους τίτλους άσκησης και τις εικόνες που ακολουθούν.

Γράψετε κάτω από την κάθε εικόνα, τον αριθμό του τίτλου άσκησης που αντιστοιχεί σε αυτή.

Τίτλοι Άσκησης

1. Προοπτικό οικοδομής απλού όγκου
2. Γεωμετρική καμπύλη
3. Εμπλουτισμός οικοδομής με στοιχεία περιβάλλοντος
4. Ισομετρική προβολή
5. Προοπτικό ορθογώνιου παραλληλεπιπέδου με δύο σημεία φυγής
6. Προοπτικό πλακόστρωσης, αρχικό στάδιο
7. Προοπτικό οικοδομής σε τελικό στάδιο, Α΄ φάση
8. Γεωμετρική κατασκευή
9. Προοπτικό σε χαμηλότερο ύψος από τον παρατηρητή
10. Προοπτικό με εσφαλμένα σημεία φυγής
11. Προοπτικό οικοδομής σε τελικό στάδιο, Β΄ φάση
12. Ορθογραφική προβολή

(Μονάδες 7)

	
Α.	Β.
	
Γ.	Δ.

ΘΕΜΑ 3

Στη Β΄ τάξη Λυκείου στα Θέματα Τέχνης ο καθηγητής τοποθετεί αντικείμενα σε σύνθεση νεκρής φύσης (βλ. εικόνα 1) και καλεί τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν και να σχεδιάσουν εκ του φυσικού. Στόχος του μαθήματος είναι να εφαρμόσουν τα εξής :

- α) την ορθή τοποθέτηση στο φύλλο σχεδίασης όλων των αντικειμένων,
- β) τις ορθές αναλογίες του κάθε αντικειμένου ως προς τον εαυτό του και
- γ) τις σχέσεις των αναλογιών των αντικειμένων σε σχέση με το όλον.

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος ο καθηγητής παρατηρεί την αδυναμία των μαθητών /τριών να τοποθετήσουν αρμονικά τα αντικείμενα στο φύλλο σχεδίασης και να αποδώσουν σωστά τις αναλογίες των αντικειμένων στο σύνολό τους. Ο καθηγητής διακόπτει τη δραστηριότητα και χρησιμοποιεί την επίδειξη, σχεδιάζοντας στον πίνακα τρία στάδια τα οποία είναι σημαντικό οι μαθητές/τριες να ακολουθήσουν.

Εικόνα 1 : Σύνθεση νεκρής φύσης

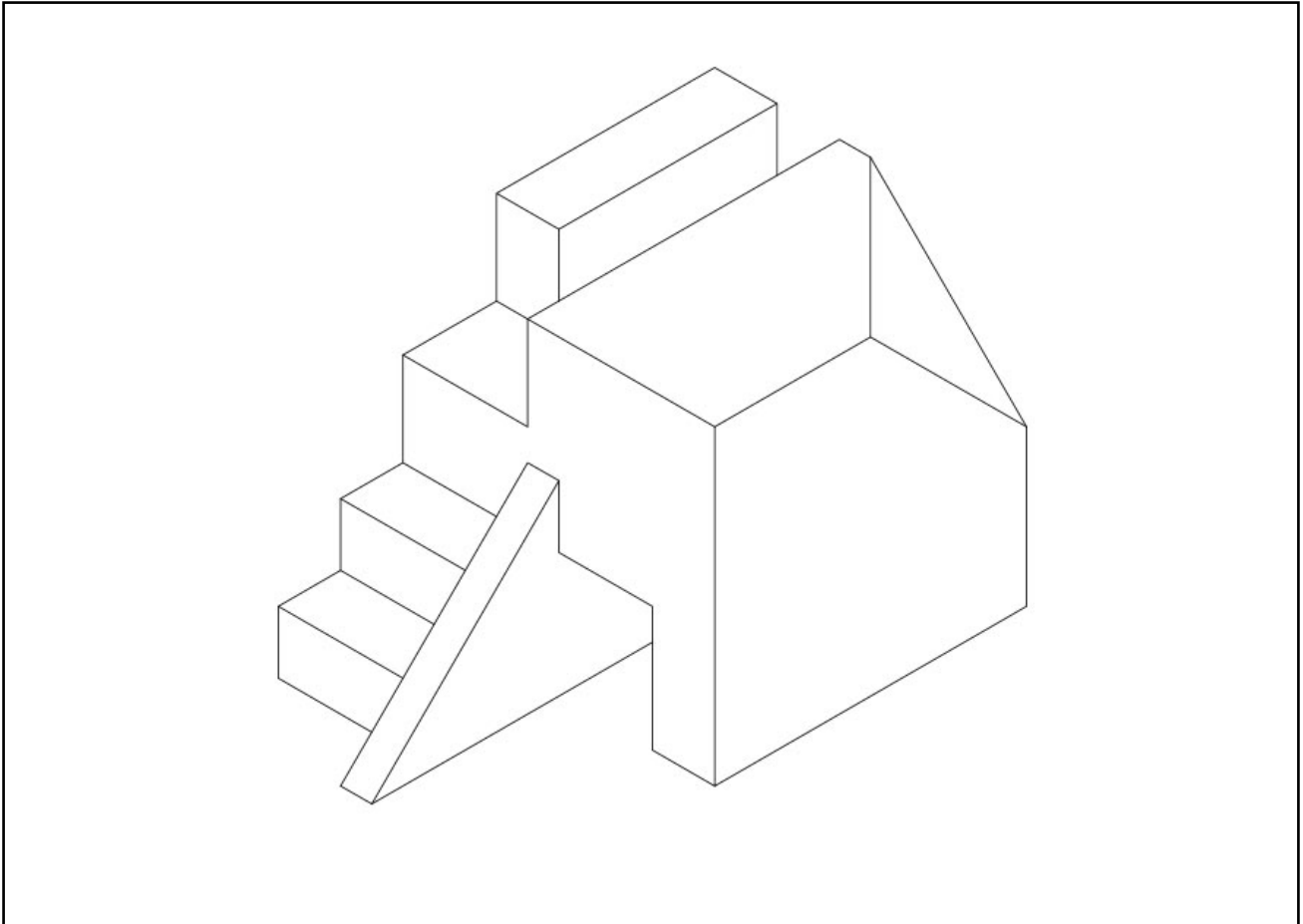
Να παρουσιάσετε σχεδιαστικά τα τρία στάδια (1, 2, 3) στα κενά πλαίσια πιο κάτω και να περιγράψετε λεκτικά το κάθε στάδιο (μέχρι 30 λέξεις για το κάθε ένα στάδιο):

(Μονάδες 6)

ΘΕΜΑ 4

Ο/Η εκπαιδευτικός στη Β΄ τάξη Λυκείου στο μάθημα Ελεύθερο-Προοπτικό Σχέδιο ολοκλήρωσε το κεφάλαιο Ορθογραφικές Προβολές και θέλησε να κάνει μία διαγνωστική άσκηση, για να εντοπίσει τυχόν αδυναμίες των μαθητών/τριών.

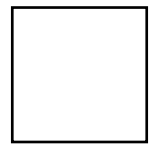
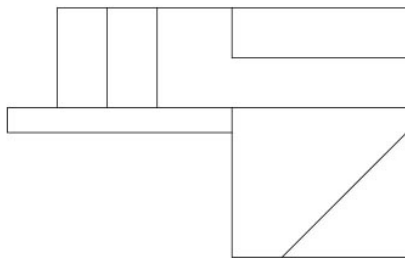
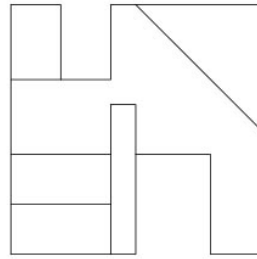
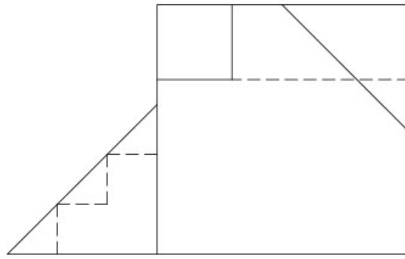
Πιο κάτω, παρουσιάζεται ένα αντικείμενο σε ισομετρική προβολή, για το οποίο ο/η εκπαιδευτικός ζήτησε από τους/τις μαθητές/τριες να σχεδιάσουν τις όψεις του (πρόσοψη, πλάγια όψη, κάτοψη).

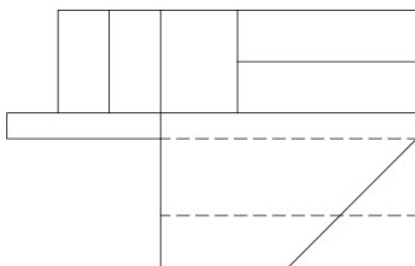
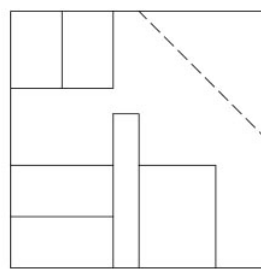
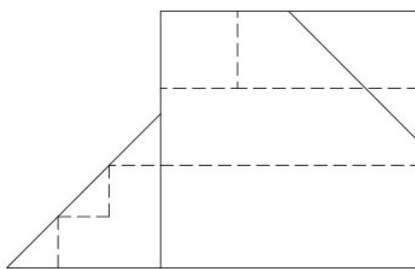
Στις τέσσερις λύσεις που παρουσιάζονται από τις ασκήσεις των μαθητών/τριών, η μία είναι ορθή και οι άλλες τρεις έχουν λάθη.

1. Να εντοπίσετε ποια από τις πιο κάτω λύσεις είναι η ορθή και ποιες είναι λάθος. Σημειώστε, στο αντίστοιχο μικρό τετράγωνο, Ο (Ορθό) ή Λ (Λάθος).

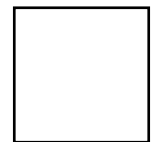
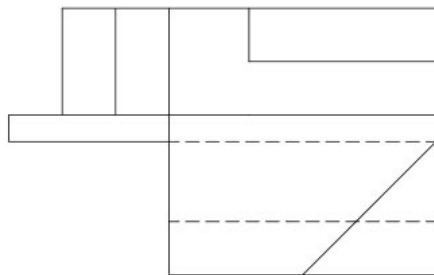
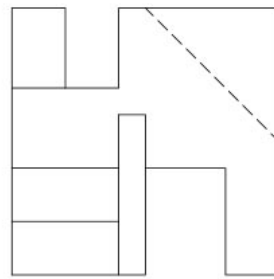
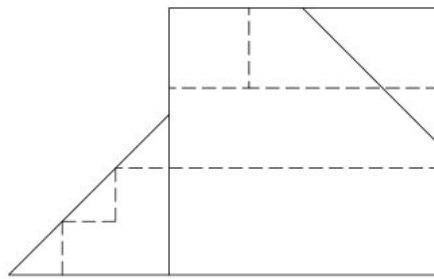
α.

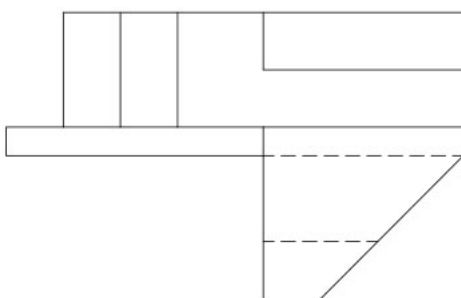
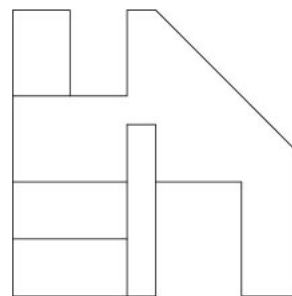
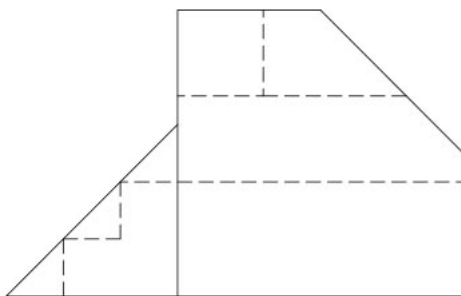
β.

γ.

δ.

2. Να αναφέρετε τρία σημαντικά, γενικά λάθη των μαθητών/τριών, τα οποία βλέπετε στις πιο πάνω λύσεις των ασκήσεων (20 - 30 λέξεις) .

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 7)

ΜΕΡΟΣ Β΄: Αποτελείται από 7 θέματα. Να απαντήσετε σε ΟΛΑ.

ΘΕΜΑ 1

Σημειώστε Ο (Ορθό) δίπλα από τη ΜΙΑ σωστή απάντηση και Λ (Λάθος) στις λανθασμένες.

Το πιο απαραίτητο που θα μπορούσε να απαιτήσει ένας εκπαιδευτικός τέχνης από τους/τις μαθητές/τριες στην Α΄ τάξη Γυμνασίου, σε ένα μάθημα τέχνης που αφορά δεξιότητες σχεδίου στην ανθρώπινη φιγούρα, είναι:

	A. οι μαθητές/τριες να αποτυπώνουν φιγούρες μέσα από γρήγορα σκίτσα
	B. οι μαθητές/τριες να αποτυπώνουν τη δομή της ανατομίας του σώματος
	Γ. οι μαθητές/τριες να χρησιμοποιούν ποικίλες τεχνικές σχεδίου για την αναπαράσταση μιας ανθρώπινης φιγούρας

(Μονάδες 3)

ΘΕΜΑ 2

Σημειώστε δίπλα από κάθε δήλωση, Ο (Ορθό) ή Λ (Λάθος).

Σήμερα οι νέες τεχνολογίες επιτρέπουν στον/στην εκπαιδευτικό της τέχνης τη μετάβαση στον χρόνο και στον χώρο μέσα από:

	τη χρήση του βίντεο και της ζωντανής σύνδεσης με άλλες τάξεις και άλλα Σχολεία στο εξωτερικό
	τη χρήση της τεχνολογίας (φωτογραφία, βίντεο) για καταγραφή της εικαστικής διαδικασίας
	τη χρήση λογισμικών για εικονική επίσκεψη σε χώρους μουσείων
	τη χρήση λογισμικών από τους μαθητές/ριες για αρχειοθέτηση και έκθεση των έργων τέχνης

(Μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 3

Στο μάθημα Θέματα Τέχνης Β΄ Λυκείου ο/η εκπαιδευτικός οργανώνει μια επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο, διάρκειας δύο διδακτικών περιόδων, ώστε οι μαθητές/τριες να ερευνήσουν στοιχεία που αφορούν ειδικά στην τέχνη της Κυπροαρχαϊκής περιόδου, με σκοπό να εμπνευστούν από αυτήν και να δημιουργήσουν ένα *διακοσμητικό μοτίβο*.

Ποια από τις πιο κάτω δραστηριότητες εξυπηρετεί καλύτερα τον σκοπό της επίσκεψης;
Κυκλώστε τη ΜΙΑ Ορθή απάντηση.

Α. Ο/Η εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές μπλοκ σχεδίου και μολύβια, για να σκισάρουν τα σχέδια από τα αγγεία στην αίθουσα εκθεμάτων Κυπροαρχαϊκής περιόδου.

Β. Γίνεται μια ξενάγηση σε όλους τους χώρους του Μουσείου, κατά την οποία οι μαθητές/τριες βλέπουν τα εκθέματα χρονολογικά και σε σχέση με τα ιστορικά γεγονότα.

Γ. Ο/Η εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές/τριες ένα φύλλο εργασίας, στο οποίο πρέπει να συμπληρώσουν το όνομα και τη χρονολογία για τα εκθέματα από την αίθουσα της κυπροαρχαϊκής περιόδου.

Δ. Οι μαθητές/μαθήτριες αφήνονται να περπατήσουν σε όλους τους χώρους του μουσείου και να σχεδιάσουν κάποια αγγεία με φωτοσκίαση.

(Μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 4

Σε ποιες πληροφορίες πιστεύετε πρέπει να επικεντρωθεί η εκπαιδευτικός, στην περίπτωση που επιδιώκει την εισαγωγή χαρακτηριστικών του κινήματος του Κυβισμού, σε ατομική εργασία των μαθητών/τριών;

Να αποδώσετε στις πιο κάτω προτάσεις τους χαρακτηρισμούς Ο (Ορθό) ή Λ (Λάθος).

	Στην αφαίρεση λεπτομερειών από τα αντικείμενα και τη σχεδίαση πολλαπλών οπτικών όψεων του ίδιου στοιχείου-αντικειμένου
	Στην απόδοση του βάθους, με χρήση και της ατμοσφαιρικής προοπτικής
	Στη ρεαλιστική απόδοση των αντικειμένων με ορθές αναλογίες και ορθή τοποθέτηση της σύνθεσης στο χαρτί
	Στη μη ωραιοποίηση της πραγματικότητας και στην παρουσίασή της όπως είναι
	Σε ασυνεπή προοπτική, με το αντικείμενο και το φόντο να είναι σχεδόν ενοποιημένα
	Με έντονα παλλόμενα χρώματα, αντιθέσεις χρωμάτων και βίαιες πινελιές

(Μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 5

Στο πλαίσιο μιας ενότητας στα Θέματα Τέχνης της Β΄ Λυκείου ο/η εκπαιδευτικός οδηγεί τη συζήτηση στην *επαναχρησιμοποίηση αντικειμένων* και της νέας σημασίας που αποκτούν τα αντικείμενα στην Τέχνη.

Α) Ποια έργα θα επέλεγε ο/η εκπαιδευτικός για θέαση, στην περίπτωση που θα ήθελε να εισαγάγει στους μαθητές και μαθήτριες το «ασαμπλάζ»;

Σημειώστε τους αριθμούς που αντιστοιχούν στα έργα που παρουσιάζονται πιο κάτω και τα οποία θεωρείτε ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ο καθηγητής στο πλαίσιο μιας ενότητας μαθημάτων.

Αρ.

				
1	2	3	4	5

Β) Ποιο από τα παραπάνω έργα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο της ίδιας ενότητας, για να εκφράσει προβληματισμούς για τον σύγχρονο τρόπο ζωής ή/και το ζήτημα του καταναλωτισμού;

Σημειώστε τον αριθμό του έργου στο πλαίσιο πιο κάτω.

Αρ.

(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 6

Επιλέξτε το Κείμενο το οποίο θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε για το κάθε Έργο τέχνης, ώστε να βοηθήσετε τους/τις μαθητές/τριες να εστιάσουν σε ερμηνείες που δεν είναι απλώς οι προσωπικές τους. *Από τον πίνακα με τις αναφορές που ακολουθεί, σημειώστε κάτω από κάθε εικόνα Έργου τον αριθμό του κειμένου που θεωρείτε ότι αντιστοιχεί σε αυτή.*

					
Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ	
1	“Χάνεται παντελώς η αίσθηση του βάθους. Η σμίκρυνση των μορφών που κινούνται προς το βάθος του πίνακα καθώς και η βαθμιαία εξασθένηση του χρώματός τους είναι στοιχεία που απουσιάζουν”
2	“Κηλίδες ηλίου και σκιάς εναλλάσσονται με τις φιγούρες, δημιουργώντας μία φευγαλέα αίσθηση φωτός που επιπλέει. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η τυχαία τοποθέτηση των μορφών στη σύνθεση του έργου. Ορισμένοι μάλιστα είναι κομμένοι από το πλαίσιο του πίνακα, θυμίζοντάς μας ακόμη μία φορά τη μοντέρνα φευγαλέα ματιά της φωτογραφικής μηχανής. Όλοι φαίνεται να αγνοούν την παρουσία του θεατή, δεν ποζάρουν, και ο κάθε ένας είναι απασχολημένος με αυτά που συμβαίνουν μέσα στο έργο”
3	“Ο πίνακας αντανακλά τη χειρονακτική τους εργασία και τον τίμιο τρόπο που κερδίζουν το ψωμί τους. Τα πρόσωπά τους ακτινοβολούν, έχουν αξιοπρέπεια και εσωτερική δύναμη. Δεν κοιτάζονται μεταξύ τους... Το έργο δεν έχει καμιά ωραιοποίηση”
4	“Η αφαίρεση του χρώματος και του αναγλύφου αποτελεί διακοπή της σχέσης του ανθρώπου με τον κόσμο: όταν διακόπτεται, δεν υπάρχει πια η φύση ή η ζωή”
5	“Ο καλλιτέχνης κατόρθωσε να δημιουργήσει έναν πίνακα που φαινόταν ηρωικός, διατηρώντας ωστόσο τις πραγματικές λεπτομέρειες ενός αστυνομικού δελτίου”
6	“Δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι αυτή η διάσημη φιγούρα αντιδρά στις εξωτερικές δυνάμεις της φύσης. Αυτό που μπορεί να συνεχίσει να αποτελεί θέμα συζήτησης είναι, εάν για τον καλλιτέχνη αυτές οι δυνάμεις ήταν πραγματικές ή ψυχολογικές. Το σίγουρο είναι ότι αυτή η χειρονομία θα είναι πάντα αναγνωρίσιμη από τους ανθρώπους ως ένδειξη απελπισίας”
7	“Ο καλλιτέχνης αφαιρεί κάθε ένδειξη βάθους που θα είχαμε με τις πλάγιες προοπτικές προβολές των πλευρών ενός κτηρίου. Εκτός από το μικρό κομμάτι του ουρανού και τις απαλές σκιές πάνω στην πρόσοψη, κάθε ψευδαίσθηση βάθους έχει παραμεριστεί”
8	“Μια γυναίκα μοιάζει σαν να μας κοιτάει και να έχει «δική της γνώμη». Είναι σαν ένα ζωντανό πλάσμα και κάθε φορά που την κοιτάζουμε, μοιάζει κάπως διαφορετική από την προηγούμενη φορά. Σαν να αλλάζει ελαφρώς η διάθεσή της, όπως συμβαίνει και σε έναν ζωντανό άνθρωπο. Παρατηρώντας τον πίνακα, προσπαθούμε να καταλάβουμε τι νιώθει η εικονιζόμενη γυναίκα”

(Μονάδες 6)

ΘΕΜΑ 7

Στη διάρκεια μιας ενότητας, στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης *Θεματικής Περιοχής*, ο/η εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι οι μαθητές/τριες μέσα από τα έργα τους οδηγούνται σε πολλαπλές διαδρομές μάθησης. Έτσι, χρησιμοποιεί τις ιδέες τους για τη δημιουργία μιας νέας ενότητας, διασυνδέοντάς την με άλλη θεματική περιοχή του Αναλυτικού Προγράμματος.

Από τα τέσσερα πιο κάτω σενάρια, εντοπίστε και κατονομάστε για το κάθε ένα:

- τη Θεματική Περιοχή Α, η οποία αποτελεί το σημείο εκκίνησης μιας αρχικής ενότητας
- την εξέλιξή της σε Θεματική Περιοχή Β, στην οποία θα καταλήξει ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιώντας τις ιδέες των μαθητών/τριών.

Κατονομάστε τη Θεματική Περιοχή Α και Θεματική Περιοχή Β για κάθε σενάριο.

	Θεματική Περιοχή Α	Θεματική Περιοχή Β
1	α)	β)
	Οι μαθητές/τριες ξεκινούν διερευνώντας τον εαυτό τους με πιθανό στόχο μια προσωπογραφία. Κάποιες από τις ιδέες τους καταλήγουν να παρουσιάζουν τον εαυτό τους ως υπερήρωα σε φανταστικούς κόσμους με υπερφυσικές δυνάμεις.	
2	α)	β)
	Μια επίσκεψη στην εκκλησία της περιοχής αποτελεί αφορμή για αναφορά στα κύρια χαρακτηριστικά της Βυζαντινής Τέχνης. Αργότερα όμως, στην έρευνα που κάνουν οι μαθητές/τριες από διάφορες πηγές, ανακαλύπτουν ότι πολλά από τα διακοσμητικά μοτίβα που είδαν στο εσωτερικό της εκκλησίας, μπορεί κάποιος να τα εντοπίσει σε υφάσματα και ρούχα, σε τατουάζ, ακόμη και σε λογότυπα ηλεκτρονικών παιχνιδιών.	
3	α)	β)
	Η Ενότητα του μαθήματος ξεκινά με μια βόλτα στο εμπορικό κέντρο της γειτονιάς. Οι μαθητές/τριες καταγράφουν με διάφορα μέσα την εμπειρία τους. Φωτογραφίες, σκίτσα, χρώματα, ήχοι και βίντεο θα αποτελέσουν την πρώτη ύλη για σκέψη και δημιουργία. Δύο από τους μαθητές επιλέγουν να καταγράψουν αποκλειστικά τους καθαριστές και τους φροντιστές του εμπορικού κέντρου, τους υπεύθυνους της ασφάλειας αλλά και αποθηκευτικούς χώρους, μηχανοστάσια, κλιμακοστάσια κλπ. Αυτή η δική τους οπτική γωνία για το εμπορικό κέντρο φαίνεται να ενδιαφέρει και τους υπόλοιπους μαθητές/τριες, που αποφασίζουν τελικά να επικεντρωθούν σ' αυτή την αθέατη πλευρά του καινούργιου εμπορικού κέντρου της γειτονιάς.	
4	α)	β)
	Στην Ενότητα αυτή, οι μαθητές/τριες ενός περιφερειακού σχολείου μιας αγροτικής περιοχής έχουν ως τελικό τους στόχο τη δημιουργία ενός σχεδίου, το οποίο θα διακοσμήι το πίσω μέρος της θήκης του κινητού τους. Κάθε μαθητής/τρια πρέπει να καταλήξει σε κάποιο σχέδιο που τον εκφράζει και τον αντιπροσωπεύει ως άτομο. Για κάποιο λόγο, όλοι οι μαθητές επικεντρώνονται σε γεωμετρικά μοτίβα. Προς μεγάλη τους έκπληξη αρχίζουν να εντοπίζουν ενδιαφέροντα παραδείγματα σε πολλές εξώπορτες σπιτιών της περιοχής, σε σιδεριές στα παράθυρα, σε αντικείμενα λαϊκής χειροτεχνίας καθώς και στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική.	

(Μονάδες 6)

ΜΕΡΟΣ Γ΄: Αποτελείται από 9 θέματα. Να απαντήσετε σε ΟΛΑ.

ΘΕΜΑ 1

Σχεδιάζετε μία ενότητα σε τμήμα Β΄ Γυμνασίου, επιδιώκοντας οι μαθητές/τριες να διερευνήσουν τη χρήση και λειτουργία της Εικόνας στον σύγχρονο πολιτισμό, με αναφορά στην Ποπ Αρτ και συγκεκριμένα με το έργο «Μέριλιν» του Άντι Γουόρχολ.

Ποια από τις πιο κάτω πρακτικές θεωρείτε ότι θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε στη συγκεκριμένη περίπτωση; *Κυκλώστε μόνο ΜΙΑ απάντηση.*

A. Γρήγορο σκίτσο

B. Σκηνοθεσία

Γ. Οικειοποίηση

Δ. Εικονογράφηση

(Μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 2

Στο μάθημα της Τέχνης Β΄ Γυμνασίου ο/η εκπαιδευτικός ξεκινά μία σειρά μαθημάτων με σκοπό οι μαθητές/τριες να αποτυπώσουν φυσικά στοιχεία και κυρίως φύλλα, χρησιμοποιώντας την τεχνική της χαρακτικής. Στο πρώτο μάθημα τοποθετεί μπροστά από κάθε μαθητή/τρια ένα κλαδί με φύλλα, τα οποία και σχολιάζουν οι μαθητές/τριες, με αναφορά στη μεσογειακή βιοποικιλότητα και την οργανική μορφή τους. Εμπλέκει τους μαθητές/τριες σε διαδικασίες παρατήρησης και τους ζητά να αποτυπώσουν με μολύβι αυτό που βλέπουν, με πρόθεση να προχωρήσουν αργότερα στη διαδικασία χάραξης-εκτύπωσης.

Ποια από τις πιο κάτω δραστηριότητες θα ήταν η καταλληλότερη κατά τη γνώμη σας για το επόμενο μάθημα; *Κυκλώστε μόνο ΜΙΑ απάντηση και στη συνέχεια αιτιολογήστε την απάντησή σας (μέχρι 25 λέξεις)*

A. Να τυπώσουν με τη χρήση φύλλων και ρευστής μπογιάς

B. Να σχεδιάσουν τα φύλλα γραμμικά, με πένακι.

Γ. Να σχεδιάσουν φύλλα με χρωματιστά μολύβια.

Δ. Να αρχίσουν να χαράσσουν μια πλάκα λάινο, προσπαθώντας να αντιγράψουν το σχέδιο του προηγούμενου μαθήματος.

.....

.....

.....

.....

(Μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 3

Οι μαθητές και μαθήτριες της Γ΄ τάξης Γυμνασίου φαίνονται να αδιαφορούν στο μάθημα της Τέχνης και γενικότερα δεν δείχνουν προθυμία για συμμετοχή. Ταυτόχρονα, αρνούνται επίμονα να σχεδιάσουν και θεωρούν ότι είναι «ατάλαντοι». Ο/Η εκπαιδευτικός διακρίνει ότι πρόκειται για παιδιά με σχεδόν καθόλου εμπειρίες στην Τέχνη, ενώ το μόνο που φαίνεται να τους ενδιαφέρει είναι η συζήτηση γύρω από φωτογραφίες διάσημων ηθοποιών, τραγουδιστών, ποδοσφαιριστών και γενικότερα πρόσωπα επωνύμων, τα οποία προβάλλονται μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Αποφασίζει να εμπλέξει τους μαθητές και τις μαθήτριες σε ένα εικαστικό πρότζεκτ, το οποίο ονομάζει «Πρόσωπα», και αρχίζει το πρώτο μάθημα δείχνοντας στους μαθητές/τριες πώς θα μπορούσαν χρησιμοποιώντας τον κνάβο / πλέγμα να σχεδιάσουν την εικόνα του προσώπου που οι ίδιοι επιθυμούν.

Πώς κρίνετε την ενέργεια του/της εκπαιδευτικού; Σημειώστε κατά πόσο η ενέργεια είναι:

Ορθή - Λανθασμένη (κυκλώστε)

Αιτιολογήστε την απάντησή σας (15-20 λέξεις).

.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 4

Μελετήσετε τις πιο κάτω ιδέες για δραστηριότητες.

Κυκλώστε τρεις από τις περιπτώσεις στις οποίες θεωρείτε ότι περιλαμβάνεται Εικαστική Έρευνα. Κατονομάστε την εικαστική πρακτική για κάθε περίπτωση που επιλέξατε.

A. Ο/Η εκπαιδευτικός τοποθετεί τέσσερα αντικείμενα σε σύνθεση νεκρής φύσης και καλεί τους μαθητές/τριες να παρατηρήσουν και να σχεδιάσουν «εκ του φυσικού» τα αντικείμενα.

Απάντηση:

B. Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές/τριες να περπατήσουν γύρω από το κτήριο του σχολείου και να καταγράψουν τη διαδρομή τους, βγάζοντας φωτογραφίες και σχεδιάζοντας.

Απάντηση:

Γ. Ο/Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους μαθητές/τριες χειροποίητα κεντήματα διαφόρων πολιτισμών από προσωπική συλλογή, για να σχεδιάσουν τα μοτίβα που τα διακοσμούν και να εντοπίσουν κοινά χαρακτηριστικά

Απάντηση:

Δ. Οι μαθητές/τριες, με αναφορά στο έργο του Διαμαντή «Ο κόσμος της Κύπρου» συζητούν στις ομάδες τους τους ρόλους των ανθρώπων, όπως παρουσιάζονται στο έργο. Κατά τη διάρκεια, ο/η εκπαιδευτικός προβληματίζει: π.χ. *Γιατί η παρουσία των γυναικών στο έργο είναι μικρή;* Εναλλακτικά, μπορούν να διατυπώσουν υποθέσεις για πράγματα που θα ήθελαν να αλλάξουν στον πίνακα, εάν τον μετέφεραν στη σύγχρονη πραγματικότητα: «*Αν σήμερα ο Διαμαντής έφτιαχνε τον πίνακα ...;*»

Απάντηση:

(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 5

Ο/Η εκπαιδευτικός στην Α΄ τάξη γυμνασίου, στο πλαίσιο μιας ενότητας με τίτλο «Αγγεία της Αρχαϊκής Εποχής» και η οποία αφορά στη θεματική της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, επιδιώκει οι μαθητές/τριες να προσεγγίσουν μέσα από συζήτηση ένα ομοίωμα αγγείου της αρχαϊκής εποχής. (Οι διδακτικοί στόχοι και οι δραστηριότητες στον πιο κάτω πίνακα δεν ακολουθούν εξελικτική πορεία).

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
Διδακτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση να:</p> <p>Α. Διατυπώνουν ιδέες μέσα από συνειρμούς με βάση το οπτικό ερέθισμα (ομοίωμα ενός αγγείου) διασυνδέοντας με εμπειρίες / γνώσεις</p> <p>Β. Παρατηρούν εστιασμένα στοιχεία της διακόσμησης και μορφής του αγγείου σε εικόνα</p> <p>Γ. Παρατηρούν τη φόρμα και διακόσμηση στην εικόνα και το ομοίωμα αγγείου της αρχαϊκής εποχής</p> <p>Δ. Διατυπώνουν ερωτήματα σε σχέση με το συγκεκριμένο αντικείμενο.</p>	<p>1. Ο εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές/τριες να περιγράψουν ένα αγγείο, το οποίο προβάλλεται ψηφιακά. Ενδεικτικά, αναφέρει: «<i>Περιγράψε το αντικείμενο. Σκέψου για τη φόρμα του, τα σχέδια ή την υφή του. Υπάρχουν μοτίβα, σχήματα τα οποία μπορείς να διακρίνεις; Θα μπορούσες να δεις πώς είναι φτιαγμένο;</i>» Αναμένεται οι μαθητές/τριες να περιγράψουν το σχήμα – φόρμα (π.χ. στενό, κυκλικό), να αναγνωρίσουν το υλικό (πήλινο) και τα μοτίβα - επανάληψη των σχημάτων - διακόσμηση στο αγγείο</p> <p>2. Ο/Η εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές/τριες να υποβάλουν ερωτήματα – τα οποία και καταγράφει στον πίνακα, και στη συνέχεια τους καλεί να δουν ποια από αυτά μπορούν να απαντήσουν. Ενδεικτικά αναφέρει: “<i>Τι θα ήθελες να ρωτήσεις για αυτό το αντικείμενο; Θα μπορούσες να σκεφτείς κάποια ερωτήματα; “Θα μπορούσες να μαντέψεις τις απαντήσεις σε κάποια από τα ερωτήματα;”</i> Αναμένεται τα ερωτήματα να βασίζονται σε διαδικασίες: Πώς φτιάχτηκε / Με ποιο τρόπο; Το πολιτιστικό πλαίσιο - Γιατί; Πότε και από Ποιους;</p>

	<p>3. Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει στους μαθητές/τριες την εικόνα του αντικειμένου και τους καλεί να απομονώσουν ένα κομμάτι του αγγείου και να το σχεδιάσουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο. Αναμένεται οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν, ενώ σχεδιάζουν, λεπτομέρειες της διακόσμησης του αγγείου.</p> <p>4. Ο/Η εκπαιδευτικός δείχνει το ομοίωμα του αγγείου και προκαλεί συνειρμούς στους μαθητές/τριες ρωτώντας τους: “ Τι γνωρίζεις για αυτό το αντικείμενο; Σου θυμίζει κάτι;” Αναμένεται οι μαθητές/τριες να διασυνδέσουν με εμπειρίες της καθημερινής ζωής, π.χ. τη χρήση και λειτουργία του αγγείου αλλά και να σχολιάσουν τη μορφή του (λαιμός, σώμα) ή/και την προέλευσή του (αρχαϊκή τέχνη, αγγείο - αγγειοπλαστική).</p>
--	--

Κάθε ένας διδακτικός στόχος αντιστοιχεί σε μία δραστηριότητα.

Αντιστοιχίστε τα στοιχεία της στήλης Α με τα κατάλληλα στοιχεία της στήλης Β.

ΣΤΗΛΗ Α	Διδακτικοί Στόχοι	ΣΤΗΛΗ Β	Δραστηριότητες
	A		Αρ.
	B		Αρ.
	Γ		Αρ.
	Δ		Αρ.

(Μονάδες 6)

ΘΕΜΑ 6

Στο μάθημα των Εικαστικών Εφαρμογών της Γ΄ Λυκείου οι μαθητές/τριες δουλεύουν στην ενότητα Εφαρμογή μίας εικαστικής πρότασης σε Χρηστικό Αντικείμενο, το οποίο είναι μια συσκευασία που θα περιέχει βότανα για τσάι. Η μορφή της συγκεκριμένης συσκευασίας είναι ένας κύβος (σε τρισδιάστατη μορφή) με ακμή 4 εκ.

Μετά τις διερευνητικές τους μελέτες και μία σειρά από προσχέδια και πειραματισμούς με ποικίλα υλικά/μέσα, κατέληξαν στις τελικές τους δισδιάστατες συνθέσεις σε χαρτί μεγέθους Α5. Στη συνέχεια, τους ζητήθηκε να προσαρμόσουν το τελικό τους σχέδιο στην πρόσοψη και στις πλάγιες έδρες του κύβου, κάνοντας επανάληψη της σύνθεσης όπου χρειαζόταν.

Όταν εφάρμοσαν το τελικό τους έργο στον κύβο, η πλειονότητα των μαθητών απέτυχε να προσαρμόσει το σχέδιο στην τελική συσκευασία. Η σύνθεσή τους στον κύβο δεν είχε την ίδια δυναμική που είχε η εικόνα τους στις δύο διαστάσεις.

Βρείτε ποια ήταν η παράλειψη του/της εκπαιδευτικού, που λειτούργησε ως αιτία αποτυχίας στη διεκπεραίωση της εργασίας και κυκλώστε μόνο ΜΙΑ απάντηση:

A. Δεν έγινε μεταφορά του σχεδίου τους με τη χρήση ριζόχαρτου απευθείας στον κύβο.

B. Δεν απλοποιήθηκε η σύνθεση με ξεκάθαρο τον αρνητικό και θετικό χώρο.

Γ. Δεν εφαρμόστηκε η τελική σύνθεση στις ίδιες διαστάσεις του κύβου, σε ανάπτυγμα κύβου δύο διαστάσεων.

Δ. Δεν σχεδιάστηκε η σύνθεση απευθείας στον κύβο τριών διαστάσεων.

(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 7

Στο πλαίσιο ενότητας για τη Θεματική Περιοχή *Πολιτισμός της Εικόνας*, σε τμήμα της Γ΄ Γυμνασίου, οι μαθητές/τριες καλούνται να δημιουργήσουν μία αφίσα με θέμα *ένα ανθρώπινο συναίσθημα* που θα επιλέξουν, όπως ο θυμός, η χαρά, η μελαγχολία κ.λπ.

Μέσα από την ενότητα, επιδιώκεται οι μαθητές/τριες να αντιληφθούν τον ρόλο του χρώματος στη σύνθεση και να αναγνωρίζουν την επίδραση που έχει στον θεατή.

Σημαντικό εκφραστικό μέσο της σύνθεσης αποτελούν τα χρώματα και οι συνδυασμοί χρωμάτων, που θα επιλέξουν οι μαθητές/τριες για το φόντο της αφίσας τους. Στο μάθημα της ημέρας, ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες μία προβολή, με αντικείμενο τη χρήση του χρώματος στη διαφήμιση και την επίδραση που μπορεί να έχει στον θεατή.

Ενώ οι μαθητές/τριες εργάζονται για την παραγωγή ιδεών και προσχεδίων στο εικαστικό τους τετράδιο, ο/η εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι στις επιλογές των χρωμάτων των μαθητών/τριών, υπερισχύει περισσότερο η προσωπική προτίμηση, π.χ. στα κορίτσια οι αποχρώσεις του ροζ, στα αγόρια τα χρώματα των ποδοσφαιρικών τους ομάδων κ.λπ.

Για να εμπλουτίσει τις γνώσεις των μαθητών/τριών σε σχέση με τον ρόλο και τη σημασία του χρώματος στην τέχνη (στο πέρασμα του χρόνου), συγκεντρώνει εικόνες έργων τέχνης (κάποιες είναι οικείες στους μαθητές/τριες και άλλες όχι).

Πιο κάτω δίνονται τα έργα τέχνης που έχει επιλέξει ο/η εκπαιδευτικός. Για κάθε έργο τέχνης έδωσε ως τίτλο, μία περιγραφή που αφορά στον ρόλο και τη σημασία του χρώματος σε αυτό.

Να αντιστοιχίσετε τις περιγραφές στη στήλη Α, με τα έργα (τους αριθμούς τους) στη στήλη Β.

1	2	3	4	5	6
					
Κέντρο Ζωρζ Πομπιντού, Παρίσι	Πινακοθήκη Ουφίτσι, Φλωρεντία	Μουσείο Μουνκ, Όσλο	Συλλογή D. Rybolovlev	Μονή Σταυρονικήτα, Άγιον Όρος	Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Νέα Υόρκη

ΣΤΗΛΗ Α	Περιγραφή	ΣΤΗΛΗ Β	Αριθμός Έργου
Α	Ρεαλιστική χρήση του χρώματος		Αρ.
Β	Εκφραστική χρήση του χρώματος		Αρ.
Γ	Συμβολική χρήση του χρώματος		Αρ.
Δ	Οπτική ανάμιξη στη χρήση του χρώματος		Αρ.
Ε	Διακοσμητική χρήση του χρώματος		Αρ.
ΣΤ	Μινιμαλιστική χρήση του χρώματος		Αρ.

Σε ποιο από τα παραπάνω έργα πιστεύετε ότι εστίασε περισσότερο ο/η εκπαιδευτικός, κάνοντας διασύνδεση με το θέμα της ενότητας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας σε 5 περίπου γραμμές (40-50 λέξεις).

.....

.....

.....

.....

.....

(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 8

Εκπαιδευτικός διδάσκει σε τμήμα Α΄ Γυμνασίου και έχει προγραμματίσει μία ενότητα η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο της Θεματικής Περιοχής «Χώρος - Τόπος», όπου οι μαθητές/τριες αναμένεται να ζωγραφίσουν ένα τοπίο. Στα στάδια της ενότητας, όπως την έχει σχεδιάσει, συμπεριλαμβάνονται τα βασικά χρώματα και τα παράγωγά τους. Ως εποπτικό μέσο παρουσιάζει στον πίνακα ένα χρωματικό κύκλο 6 χρωμάτων. Κατά τη διάρκεια των επεξηγήσεων του/της εκπαιδευτικού, οι μαθητές/τριες εκφράζουν κάποιες απορίες σχετικά με τα χρώματα. Ο/Η εκπαιδευτικός, ακούγοντας τα ερωτήματα, αποφασίζει να αναπτύξει στη συνέχεια εικαστικές δραστηριότητες προκειμένου να ενισχύσει τη συμμετοχή των μαθητών/τριών σε δημιουργικές διαδικασίες.

Στην επόμενη σελίδα παρουσιάζεται ένας πίνακας. Στην αριστερή στήλη Α αναφέρονται τρία (3) Ερωτήματα που έθεσαν οι μαθητές/τριες. Στη δεξιά στήλη Β περιγράφονται Δραστηριότητες που αποφάσισε να αναθέσει ο/η εκπαιδευτικός, τρεις πιθανές για κάθε ερώτημα.

Να επιλέξετε, πιο κάτω, για κάθε Ερώτημα μαθητή/τριας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε μία από τις τρεις ιδέες για Δραστηριότητα, η οποία θεωρείτε ότι εμπλέκει τα παιδιά σε δημιουργικές διαδικασίες και ενισχύει την ενεργητική μάθηση.

ΣΤΗΛΗ Α	Ερώτημα	ΣΤΗΛΗ Β	Δραστηριότητα
	Ερώτημα Α		Αρ.
	Ερώτημα Β		Αρ.
	Ερώτημα Γ		Αρ.

ΣΤΗΛΗ Α

ΣΤΗΛΗ Β

Α. «Μόνο αυτά τα 6 χρώματα υπάρχουν;»

1. Να μελετήσουν μέσα από πηγές ένα έργο μεταίμπρεσιονιστή καλλιτέχνη και, αφού απομονώσουν ένα σχετικά μεγάλο κομμάτι και εστιάσουν στη λεπτομέρεια, να προσπαθήσουν να αποδώσουν τα χρώματα.

2. Να εντοπίσουν γραπτές πληροφορίες για το χρώμα μέσα από βιβλία που υπάρχουν στην αίθουσα (π.χ. του Itten) και να ετοιμάσουν μία παρουσίαση που να αποδεικνύει ότι τα χρώματα είναι πολύ περισσότερα από 12.

3. Να επισκεφθούν τον κήπο του σχολείου και να καταγράψουν όλα τα ονόματα των χρωμάτων που βλέπουν σε ένα ανθισμένο φυτό.

Β. «Γιατί το κόκκινο, το μπλε και το κίτρινο λέγονται Βασικά χρώματα;»

1. Να συγκεντρώσουν όλες τις πιθανές ονομασίες αυτών των χρωμάτων, όπως τις συναντάμε στη σχετική βιβλιογραφία, καθώς δεν ονομάζονται μόνο «Βασικά».

2. Να αναζητήσουν πληροφορίες από διάφορες πηγές (βιβλία, διαδίκτυο κ.λπ.) και να παραθέσουν ένα κείμενο που να επεξηγεί τους λόγους για τους οποίους ονομάζονται έτσι τα χρώματα.

3. Να επιχειρήσουν να φτιάξουν ένα καθαρό Βασικό χρώμα, όπως εμφανίζεται στον χρωματικό κύκλο, από άλλα χρώματα.

Γ. «Υπήρχαν πάντα τα έτοιμα χρώματα, όπως είναι π.χ. τα χρωματιστά μολύβια; Από πού παρασκευάζεται το χρώμα;»

1. Να συγκεντρώσουν γραπτές πληροφορίες για τα χρωματικά μέσα που χρησιμοποιούσαν οι ιμπρεσιονιστές καλλιτέχνες και οι καλλιτέχνες της αναγέννησης και να εντοπίσουν διαφορές.

2. Να συλλέξουν φυσικά υλικά, όπως πετρώματα, φυτά, λουλούδια και να πειραματιστούν, για να δουν αν μπορούν να φτιάξουν χρώματα με αυτά.

3. Να συλλέξουν πληροφορίες από γραπτές πηγές για τον τρόπο και τα μέσα με τα οποία ζωγράφιζαν οι άνθρωποι της παλαιολιθικής εποχής τις σπηλαιογραφίες.

(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 9

Ο/Η εκπαιδευτικός στην Α΄ τάξη Λυκείου, στο πλαίσιο της ενότητας που αφορά στη θεματική περιοχή Πολιτιστική Κληρονομιά, επιδιώκει να προσεγγίσουν οι μαθητές/τριες μέσα από συζήτηση ένα Λευκαρίτικο κίνημα από τη λαϊκή Κυπριακή παράδοση. Ακολούθως, να δημιουργούν δικά τους μοτίβα, εμπνεόμενοι από το φυσικό μας περιβάλλον.

Για κάθε δείκτη επιτυχίας πρέπει να επιλέξει και την αντίστοιχη δραστηριότητα:

ΣΤΗΛΗ Α

Δείκτες Επιτυχίας

- A) Να χρησιμοποιούν μορφολογικά στοιχεία και αρχές σύνθεσης, μέσα από παρατήρηση, μνήμη και φαντασία.
- B) Να διασυνδέσουν το θέμα/έννοια που διερευνούν με το προσωπικό, το πολιτισμικό ή/και ιστορικό πλαίσιο.
- Γ) Να εντοπίζουν και να υιοθετούν συμβάσεις ή/και να τις ανατρέπουν σε σχέση με θέματα που αφορούν σε χώρους, ανθρώπους και αντικείμενα.
- Δ) Να αποφασίζουν για τις διαδικασίες και τα κριτήρια που αφορούν στην προώθηση των έργων τους.
- Ε) Να παρουσιάζουν την εικαστική διαδικασία και το αποτέλεσμα.
- ΣΤ) Να αξιοποιούν κατάλληλες πηγές σε σχέση με το θέμα για δημιουργία και παρατήρηση.
- Ζ) Να ερευνούν τις εικαστικές πρακτικές των άλλων σε σχέση με το θέμα.
- Η) Να αναπαριστούν με ποικίλους τρόπους τις ιδέες τους.
- Θ) Να διερευνούν πολλαπλές επιλογές και να αναπτύσσουν την πιο κατάλληλη.

ΣΤΗΛΗ Β

Ιδέες για Δραστηριότητες

- 1) Ο/Η εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές/τριες να παρατηρήσουν ένα Λευκαρίτικο Κέντημα (που προβάλλεται ψηφιακά), διατυπώνοντας συγκεκριμένα ερωτήματα τα οποία αφορούν στη μορφή, το σχήμα, τα υλικά του.
- 2) Ο/Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει διάφορες Μαργαρίτες από το φυσικό περιβάλλον και προτρέπει τους/τις μαθητές/τριες να τις συγκρίνουν με τις κεντημένες μαργαρίτες στο λευκαρίτικο κέντημα.
- 3) Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τους/τις μαθητές/τριες να ερευνήσουν το φυσικό τους περιβάλλον, να συλλέξουν στοιχεία και να μετασχηματίσουν τα στοιχεία που μάζεψαν σε δικά τους Μοτίβα.
- 4) Οι μαθητές/τριες καλούνται να παράγουν ποικίλες σχεδιαστικές λύσεις και να επιλέξουν την καλύτερη, για να την εφαρμόσουν στη διακόσμηση Χαλιού.
- 5) Ακολουθώντας, να χρωματίσουν με συγγενικά ή αντίθετα χρώματα το έργο τους.
- 6) Τοποθετούν τα έργα τους και στοιχεία από τη διαδικασία δημιουργίας των τελικών έργων σε χώρο, όπου να έχουν πρόσβαση όλοι οι μαθητές του σχολείου.

Αντιστοιχίστε τους Δείκτες Επιτυχίας της Στήλης Α με τους αριθμούς που αντιστοιχούν στις ιδέες για δραστηριότητες (Στήλη Β). Οι Δείκτες μπορεί να αντιστοιχούν σε περισσότερες από μία Ιδέες για δραστηριότητες.

ΣΤΗΛΗ Α	Δείκτης Επιτυχίας	ΣΤΗΛΗ Β	Ιδέα για Δραστηριότητα
	Α		Αρ.
	Β		Αρ.
	Γ		Αρ.
	Δ		Αρ.
	Ε		Αρ.
	ΣΤ		Αρ.
	Ζ		Αρ.
	Η		Αρ.
	Θ		Αρ.

(Μονάδες 6)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ